

Reconstruction of economic enterprises in the legal system of Japan and America with a look at the rules of the UNCITRAL Bankruptcy Law Guide

Mohsen Nazemi Zadeh¹, Mohammad Reza Paseban²✉, Ali Radan Jebeli³

Abstract

Field and Aims: In many advanced countries such as Japan and America, due to the high risk of economic activities and the possibility of bankruptcy of commercial companies, the institution of reconstruction has been considered in order to encourage economic enterprises to continue their activities. In Iran, despite the very high financial risks, no specific legal regulations have been formulated in the field of reconstruction. Therefore, in the near future, the formulation of the institution of reconstruction in the laws of our country is inevitable, so the comparative study of the reconstruction of economic enterprises in the legal system of other countries can be a solid basis for the formulation or amendment of existing laws in Iran. It should be noted that the current research is practical in terms of purpose.

Method: This research was written in a descriptive-analytical way.

Finding and Conclusion: In general, the process of reconstruction includes: jurisdiction of the hearing court, possibility of reconstruction, submission of a petition, method of proceedings, formulation and approval of the plan, content of the plan and termination of the reconstruction process, which is in the legal system of the two countries of Japan and America and the legal guide. UNCITRAL 's bankruptcy is examined in detail.

Keywords: bankruptcy, economic enterprise, liquidation, suspension, reconstruction.

*Citation (APA): Nazemi Zadeh, M.; Paseban, M.; Radan Jebeli, A. (2024). Reconstruction of economic enterprises in the legal system of Japan and America with a look at the rules of the UNCITRAL Bankruptcy Law Guide. *International Legal Research*, 17(63), 109-126.

1. PhD in Private Law, School of Law, Theology and Political Science, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email: mohsen.nazemizadeh68@gmail.com

2. Associate Professor, Faculty of Law and Political Sciences, Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran. (Author). Email: mpasban@hotmail.com

3. Assistant Professor, Faculty of Law and Humanities, Khorasgan Branch (Isfahan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran. Email: dr.aliradan@gmail.com

بازسازی بنگاه‌های اقتصادی در نظام حقوقی ژاپن و آمریکا، با نگاهی بر قواعد راهنمای حقوق ورشکستگی آنسیترال

محسن ناظمی زاده^۱، محمدرضا پاسبان^۲✉، علی رادان جبلی^۳

چکیده

زمینه و هدف: در بسیاری از کشورهای پیشرفته، نظیر ژاپن و آمریکا، با توجه به ریسک بالای فعالیت‌های اقتصادی و احتمال ورشکستگی شرکت‌های تجاری، نهاد بازسازی به منظور ترغیب بنگاه‌های اقتصادی به ادامه فعالیت در نظر گرفته شده است. در کشور ایران علی‌رغم ریسک‌های مالی بسیار بالا، تاکنون مقررات قانونی مشخصی در زمینه بازسازی تدوین نشده است. بنابراین، در آینده‌ای نزدیک، تدوین نهاد بازسازی در قوانین کشورمان اجتناب‌ناپذیر بوده؛ فلذا، مطالعه تطبیقی بازسازی بنگاه‌های اقتصادی در نظام حقوقی دیگر کشورها می‌تواند مبنای استواری برای تدوین یا اصلاح قوانین موجود در حقوق ایران باشد. لازم به ذکر است جستار فعلی از نظر هدف، کاربردی می‌باشد.

روش: این پژوهش به روش توصیفی - تحلیلی نگارش یافته است.

یافته‌ها و نتایج: در حالت کلی، فرآیند بازسازی شامل صلاحیت دادگاه رسیدگی‌کننده، قابلیت بازسازی، ارائه دادخواست، نحوه دادرسی، تدوین و تصویب طرح، محتویات طرح و خاتمه روند بازسازی بوده که در نظام تقنینی دو کشور ژاپن و آمریکا و راهنمای حقوق ورشکستگی آنسیترال به تفصیل بررسی می‌شود.

کلیدواژه‌ها: ورشکستگی، بنگاه اقتصادی، تصفیه، توقف، بازسازی.

* استناددهی (APA): ناظمی زاده، محسن؛ پاسبان، محمدرضا؛ رادان جبلی، علی. (۱۴۰۳). بازسازی بنگاه‌های اقتصادی در نظام حقوقی ژاپن و آمریکا، با نگاهی بر قواعد راهنمای حقوق ورشکستگی آنسیترال. *تحقیقات حقوقی بین‌المللی*، ۱۷(۶۳)، ۱۰۹-۱۲۶.

۱. دکتری حقوق خصوصی دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: mohsen.nazemizadeh68@gmail.com
۲. دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول). رایانامه: mpasban@hotmail.com
۳. استادیار دانشکده حقوق و علوم انسانی، واحد خوراسگان (اصفهان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: dr.aliradan@gmail.com

مقدمه

امروزه، بنگاه‌های اقتصادی اهمیت فراوانی در رونق و ثبات نظام اقتصادی کشورها دارند؛ به همین جهت، در نظام حقوقی بیشتر کشورها سازوکارهای متعددی برای حمایت و تداوم فعالیت‌های آنها پیش‌بینی شده است. با این وجود، از آنجایی که فضای تجارت آمیخته با مخاطرات و ریسک می‌باشد، ورشکستگی بنگاه‌های اقتصادی امری محتمل بوده و دور از انتظار نمی‌باشد. ورشکستگی بنگاه‌های اقتصادی موجب بدنامی تاجر، از بین رفتن اعتبار و شهرت تجاری وی، بیکاری کارگران و بعضاً اعتصاب آنان شده و در نهایت، انحلال بنگاه را در پی دارد. به منظور پیشگیری از ورشکستگی، اکثر کشورها در نظام حقوقی خود، سازوکارهای معینی را مشخص نموده‌اند. بسیاری از دولت‌ها به منظور جلوگیری از ورشکستگی بنگاه‌های اقتصادی، نهاد بازسازی را در قوانین خود در نظر گرفته‌اند.

در فرهنگ لغت فارسی، کلمه «بازسازی» به معنای «دوباره ساختن» و «از نوساختن» چیزی که از بین رفته یا خراب شده است یا مطلوب و مناسب نیست، آمده است (معین، ۱۳۸۶: ۳۶). از طرفی، در اصطلاح حقوقی، بازسازی به معنای کلیه اقداماتی است که توسط بدهکار با جلب رضایت طلبکاران، جهت ادامه فعالیت شغلی و پرداخت مطالبات طلبکاران در آینده از طریق طرح تصدیق‌شده‌ای به نام «طرح بازسازی» انجام می‌شود (قنواتی و کهنمویی، ۱۳۹۸: ۱۱۹). در همین راستا، راهنما آنسیترال نیز بر این عقیده است که بازسازی، فرآیند احیای وضعیت مالی و تجاری ورشکسته به منظور بازیابی جهت ادامه‌ی فعالیت تجاری وی از طریق بخشش بدهی، بازبینی مجدد در مقدار بدهی، تبدیل بدهی به سهام و رعایت قاعده انصاف در مورد بدهی‌ها و اجازه ادامه کسب و کار تجاری به ورشکسته به وسیله‌ی امضای طرح بازسازی، با توافق کمیته‌ی بستانکاران خواهد بود (آنسیترال^۱، ۲۰۰۵: ۷). این موضوع به قدری حائز اهمیت می‌باشد که برخی کشورها نظیر ژاپن، قانونی مستقل تحت عنوان قانون بازسازی شرکت^۲ را تدوین و تصویب نموده‌اند و برخی دیگر همانند ایالات متحده آمریکا، فصلی از قانون ورشکستگی خود را به نهاد بازسازی اختصاص داده‌اند. با این وجود، قانونگذار ما سازوکار قانونی مشخص و کارآمدی به منظور پیشگیری از ورشکستگی بنگاه‌های اقتصادی و بازسازی آن‌ها در نظر نگرفته است. در نظام حقوقی ایران، مهم‌ترین منبع قانونی حاکم بر فعالیت بنگاه‌های اقتصادی، قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ می‌باشد که قانون مذکور در زمینه پیشگیری از ورشکستگی (قبل از صدور حکم ورشکستگی) مقررات قابل توجهی وضع ننموده و صرفاً به بیان قرارداد ارفاقی اکتفاء نموده است و قرارداد ارفاقی نیز ناظر به پس از صدور حکم ورشکستگی می‌باشد.

1. UNCITRAL
2. Corporate Reorganization Act

در نظام حقوقی ژاپن، نهاد «بازسازی» در قانون بازسازی شرکت‌ها (مصوب سال ۱۹۵۲) مورد اشاره قرار گرفته است. تا آن زمان در نظام حقوقی ژاپن، برای بازسازی بنگاه‌های اقتصادی دچار بحران مالی، نقایص جدی وجود داشت. در نظام حقوقی ژاپن، قانون ورشکستگی از نظر هدف و مفهوم همانند فصل هفتم قانون ایالات متحده آمریکا (عملیات تصفیه) می‌باشد و قانون بازسازی ژاپن نیز شبیه فصل یازدهم قانون ایالات متحده آمریکا است. با این حال، تفاوت‌های اساسی بین دو نظام حقوقی به لحاظ ویژگی سیستم حقوقی، شرایط اقتصادی و اجتماعی دو کشور در خصوص نهاد بازسازی وجود دارد؛ به طوری که قانون ژاپن شامل ۲۹۵ ماده و قانون آمریکا شامل ۱۲۲ ماده در زمینه بازسازی می‌باشد (ناکانو^۱، ۱۹۶۰: ۲۳).

با بیان مقدمه‌ای بر قانون بازسازی در نظام حقوقی آمریکا و ژاپن، در ادامه به بررسی تفصیلی تر فرآیندهای بازسازی و نقاط اشتراک و افتراق نهاد بازسازی در دو نظام مذکور پرداخته می‌شود تا بتوان الگوی مناسبی برای قانون بازسازی در حقوق ایران ارایه نمود. در حالت کلی، فرآیندهای بازسازی شامل صلاحیت دادگاه، قابلیت بازسازی، ارائه دادخواست، نحوه دادرسی، تدوین و تصویب طرح، محتویات طرح و خاتمه روند بازسازی می‌باشد (مالون^۲، ۲۰۱۱: ۲۱۷).

۱. صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده

در اولین گام فرآیند بازسازی، بایستی صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده به آن تعیین گردد. به منظور شناخت دقیق تر صلاحیت دادگاه بازسازی، بیان مفهوم صلاحیت از دیدگاه حقوقی ضروری است. صلاحیت از حیث مفهوم، عبارت از تکلیف و حقی است که مراجع قضاوتی (قضایی یا اداری) در رسیدگی به دعاوی، شکایات و امور بخصوص، به حکم قانون دارا می‌باشند (شمس، ۱۳۸۷: ۳۵۹). در حقیقت، دادگاه دارای صلاحیت بررسی دادخواست بازسازی یکی از چالش‌های مهم مطروحه می‌باشد و در نظام حقوقی کشورهای مختلف مورد بررسی و ارزیابی دقیق قرار گرفته است.

در نظام حقوقی ژاپن، منظور از دادگاه صلاحیت‌دار برای رسیدگی به بازسازی، دادگاه محلی است که دفتر اصلی شرکت در آنجا قرار دارد. چنانچه دفتر اصلی شرکت در کشور خارجی باشد، دادگاه صلاحیت‌دار محل اصلی فعالیت شرکت در ژاپن در نظر گرفته می‌شود. از طرفی، دادگاه به منظور اجتناب از آسیب یا تاخیر قابل توجه، ممکن است پرونده را به دادگاه دیگر که محل اموال شرکت یا محل دیگری از فعالیت شرکت باشد نیز ارسال نماید (تانیگوچی^۳، ۱۹۸۷: ۴۵۸).

1. Nakano
2. Mallon
3. Taniguchi

از طرفی، در نظام حقوقی آمریکا مکانی که محل شرکت، محل اصلی کسب و کار یا محل اصلی دارایی‌های شرکت است، به عنوان محل مناسب برای رسیدگی به ورشکستگی و بازسازی در نظر گرفته می‌شود (فریبورگ^۱، ۱۹۴۹: ۹۹).

لازم به ذکر است، به لحاظ عدم وجود نهاد بازسازی در حقوق ایران، دادگاه صالح رسیدگی به نهاد بازسازی نیز مشخص نگردیده است. با این حال، با بررسی نظام حقوقی ژاپن و آمریکا در مورد صلاحیت دادگاه بازسازی، دادگاه صالح رسیدگی به بازسازی دادگاه محل مرکز اصلی شرکت می‌باشد؛^۲ زیرا دعوی بازسازی و ورشکستگی در یک راستا بوده و در صورت عدم پذیرش دعوی بازسازی در دادگاه صالحه، بایستی دعوی ورشکستگی در همان دادگاه محل مرکز اصلی شرکت مطرح گردد.

به عنوان نتیجه‌گیری و الگوی مناسب برای حقوق ایران، بایستی بیان کرد نظر به اینکه بازسازی در قانون تجارت فعلی ما لحاظ نگردیده است، در خصوص دادگاه صالح با سکوت قانونگذار مواجه هستیم. لذا، با توجه به قوانین کشور ژاپن و آمریکا و نیز قانون آیین دادرسی مدنی در خصوص دادگاه صالح رسیدگی به ورشکستگی شرکت‌ها، می‌توان چنین استنباط نمود که دادگاه صالح برای رسیدگی به بازسازی بنگاه‌های اقتصادی در ایران، مرکز اصلی شرکت می‌باشد.

۲. قابلیت بازسازی

یکی از موضوعات مهم دیگر در فرآیند بازسازی، قابلیت بازسازی است؛ زیرا اگر بنگاه اقتصادی قابلیت بازسازی نداشته باشد، مقررات بازسازی نیز نسبت به آن قابل اعمال نمی‌باشد. لذا، قابلیت بازسازی در تدوین قوانین بازسازی کشورهای مختلف مورد توجه قرار گرفته است. در نظام حقوقی ژاپن، هر شرکت سهامی که دچار بحران مالی شده باشد و امید به بازسازی آن باشد، قابلیت بازسازی دارد.^۳ درحالی‌که در ایالات متحده، هر شرکت تجاری که در تعریف شرکت مندرج در ماده ۱ قانون ورشکستگی آن کشور آمده است، قابلیت بازسازی را دارد (لپوکی^۴، ۱۹۹۴: ۲۸۱). به عبارت دقیق‌تر، با توجه به اینکه در ژاپن غالب شرکت‌های بزرگ، شرکت سهامی می‌باشند، بازسازی در قانون ژاپن صرفاً محدود به شرکت‌های سهامی می‌باشد. البته، این ماده قانونی می‌تواند یکی از نواقص قانون بازسازی شرکت ژاپن باشد، زیرا سایر شرکت‌های غیرسهامی را از مزایای استفاده از نهاد بازسازی محروم می‌سازد.

1. Fribourg

۲. دعاوی راجع به ورشکستگی شرکت‌های بازرگانی که مرکز اصلی آنها در ایران است، همچنین دعاوی مربوط به اصل شرکت و دعاوی بین شرکت و شرکاء و اختلافات حاصله بین شرکاء و دعاوی اشخاص دیگر علیه شرکت تا زمانی که شرکت باقی است و نیز در صورت انحلال تا وقتی که تصفیه امور شرکت در جریان است، در مرکز اصلی شرکت اقامه می‌شود.

۳. ماده ۱ قانون بازسازی شرکت ژاپن

4. Lopucki

از طرفی، در نظام حقوقی آمریکا، دادگاه مجموع شرایط بنگاه اقتصادی را مورد بررسی قرار می‌دهد و سپس، قابلیت بازسازی بنگاه را تعیین می‌کند. در صورتیکه دادگاه قابلیت بازسازی را تشخیص دهد، طرح بازسازی را تصدیق یا تصویب می‌نماید. میزان سرمایه بنگاه اقتصادی، محتویات طرح بازسازی و مساله زمان از عوامل مهمی هستند که دادگاه در تشخیص قابلیت بازسازی به آن‌ها توجه می‌نماید (پپر^۱، ۲۰۱۹: ۵).

با مرور قوانین مرتبط با قابلیت بازسازی کشورهای دیگر، به نظر می‌رسد که بایستی در ابتدا شرایط اقتصادی بنگاه با دقت فراوانی بررسی شود تا مشخص گردد که چنانچه هزینه بازسازی بسیار فراتر از ارزش شرکت باشد، از بازسازی بنگاه اقتصادی امتناع و مشمول مقررات ورشکستگی و تصفیه شود.

۳. دادخواست دادرسی نهاد بازسازی

چنانچه بنگاه اقتصادی قابلیت بازسازی داشته باشد، دادخواست دادرسی نهاد بازسازی در دادگاه مطرح می‌شود. در قانون بازسازی شرکت ژاپن، دادخواست بازسازی توسط هر طلبکاری که میزان مطالباتش در برابر شرکت سهامی کمتر از یک دهم کل سرمایه نباشد یا هر سهامداری که میزان سهامش کمتر از یک دهم سهام منتشر شده نباشد، می‌تواند به دادگاه ارائه شود.^۲ دادخواست بازسازی در مواردی که یک شرکت سهامی قادر به پرداخت دیون خود در زمان سررسید نباشد و یا دلایلی ظن آور مبنی بر در شرف ورشکستگی شرکت وجود داشته باشد، مطرح می‌گردد.^۳ در همین راستا، در راهنما آنسیترال نیز ناتوانی ایجادشده یا قریب‌الوقوع بدهکار از پرداخت بدهی خود از جمله شروطی است که برای انعقاد قرارداد بازسازی لازم می‌باشد (آنسیترال^۴، ۲۰۰۵: ۲۲). در نظام حقوقی ژاپن، زمانی که دادخواست بازسازی مورد تایید دادگاه قرار بگیرد، حکم به بازسازی به همراه انتصاب امین صادر شده و دادگاه مدت اقامه دعاوی، تاریخ اولین جلسه اشخاص ذینفع و تاریخ رسیدگی به دعاوی را نیز تعیین می‌نماید. با ثبت دادخواست، ممکن است دادگاه یک یا چند **نماینده** جهت بازرسی تعیین کند و وظیفه تحقیق و رسیدگی به علل ایجاد نهاد بازسازی را به آنان محول نماید (خواه بازسازی محقق گردد یا ننگردد). وظایف این ماموران بازرسی محدود به تحقیق و ارائه اظهاراتشان می‌باشد و جایگاه خود را پس از شروع دادرسی از دست می‌دهند.

از طرفی، در نظام حقوقی آمریکا، اشخاص متعددی می‌توانند متقاضی بازسازی شوند که این اشخاص احصاء شده‌اند. تبصره ت ماده ۱۱۲۱ قانون ورشکستگی آمریکا مقرر می‌دارد: «هر

1. Piper

۲. ماده ۳۰ قانون بازسازی شرکت ژاپن

۳. ماده ۱۲۶ و ۱۲۷ قانون ورشکستگی ژاپن

4. UNCITRAL

شخص ذینفع شامل بدهکار، مدیر تصفیه، هیات طلبکاران، دارندگان حق وثیقه، طلبکاران دارنده حق وثیقه و مدیر تصفیه استخدام شده، حق تقاضای بازسازی را دارند» (روزن و رودریگز^۱، ۱۹۸۲: ۳۵۹). راهنما آنسیترال در این خصوص مقرر می‌دارد: ممکن است طرفین درگیر اعم از ورشکسته و بستانکاران و همچنین، گروه وام‌دهندگان در موضوع ورشکستگی به اختیار خود به انعقاد قرارداد روی آورند (آنسیترال^۲، ۲۰۰۵: ۲۲).

اگرچه در نظام حقوقی آمریکا، علاوه بر بدهکار، اشخاص دیگری نیز می‌توانند تقاضای بازسازی نمایند، اما تقاضای بازسازی از سوی اشخاص دیگری غیر از بدهکار، دارای شرایط و محدودیت‌هایی است؛ به‌عنوان مثال، در مورد طلبکاران، تنها آن دسته از طلبکاران می‌توانند متقاضی امر بازسازی شوند که مطالباتشان دچار نقصان شده باشد. با عنایت به اینکه طلبکاران یا دارای حق وثیقه اند یا دارای حق تقدم و یا طلبکاران عادی هستند و با توجه به اینکه اصولاً طلبکاران عادی مطالباتشان دچار نقصان در پرداخت می‌شود، عموماً طلبکاران عادی متقاضی بازسازی هستند (انوری پور، ۱۳۹۵: ۶۶).

محدودیت دیگر در این زمینه، محدودیت زمانی است؛ چرا که قانون ورشکستگی آمریکا^۳ یک مهلت ۱۲۰ روزه انحصاری را برای بدهکار در نظر گرفته که در این مدت، تقدیم درخواست بازسازی صرفاً در اختیار بدهکار است (البته، اگر به جای او، مدیر تصفیه تعیین نشده باشد). تا زمانی که این مهلت قانونی سپری نشود، امکان تقدیم درخواست بازسازی از جانب سایر اشخاص وجود ندارد (بروور^۴، ۲۰۰۶: ۱۳؛ مافیری^۵، ۲۰۱۸: ۱۲۷).

البته، می‌توان استدلال کرد که این محدودیت زمانی، از آن جهت که ممکن است موجب تضییع حقوق طلبکاران شود، دارای اشکال است؛ زیرا تاخیر در تقاضا و شروع دیر هنگام بازسازی، ممکن است بر ضررهای شرکت بیفزاید و ارزش دارایی‌های آن کمتر شود.

۴. دادرسی نهاد بازسازی

در نظام حقوقی ژاپن، دادرسی بازسازی از زمانی که حکم نهاد بازسازی صادر می‌شود، به اجرا در می‌آید. از آن زمان، اختیار اداره امور شرکت و تصرف در اموال آن منحصراً با امین است. دادگاه امین را به طور همزمان با حکم رسیدگی به نهاد بازسازی منصوب کرده و امین بایستی از میان اشخاصی انتخاب شود که توانایی انجام وظایف محوله را داشته باشد. در نهاد بازسازی ژاپن،

1. Rosen & Rodriguez
2. UNCITRAL

۳. ماده ۱۱۲۱ قانون ورشکستگی آمریکا

4. Brouwer
5. Maphiri

انتخاب امین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و شرایط متعددی برای آن در نظر گرفته شده است: (هوریکوشی^۱، ۲۰۰۴: ۸۶۱)

- از آن جایی که امین بایستی نه تنها در اداره اموال شرکت، بلکه در ادامه کسب و کار و تدوین و اجرای طرح بازسازی شرکت نیز مشارکت داشته باشد، لذا باید استعداد مدیریت شرکت و دانش حقوقی لازم را داشته باشد.
- لزومی ندارد که امین ذینفع نباشد، بنابراین حتی مدیر شرکت می‌تواند به عنوان امین تعیین گردد.

- هر بانک یا شرکت دیگری ممکن است به عنوان امین منصوب شود. امین ممکن است در صورت لزوم، با اجازه دادگاه، وکیل مشاور تعیین نماید.
- در صورتی که قبل از صدور حکم بازسازی، اقدام مضری نسبت به طلبکاران انجام شده باشد، ممکن است امین از طریق اقامه دعوا، دادخواست یا دفاع انکاری اقدام نماید و اموال شرکت که بطور ناروا واگذار شده است را مسترد نماید.
- زمانی که امین اموال متعلق به شرکت را مدیریت می‌کند، شخص مستحق می‌تواند استرداد آن را از او مطالبه کند.

همچنین، در حقوق بازسازی ژاپن، از زمان شروع تا پایان دادرسی، هیچ‌گونه کاهش سرمایه، انتشار سهام جدید یا اوراق قرضه، ادغام، انحلال، تغییر یا تداوم تشکیلات شرکت و تقسیم سود بجز بر اساس روند بازسازی اعمال نمی‌گردد. همچنین، هرگونه دادرسی ورشکستگی، اجرای قهری، توقیف موقتی، مزایده رسمی بایستی قطع گردد که این اقدام مشابه توقف خودکار در قانون ورشکستگی ایالات متحده آمریکا می‌باشد.

از طرفی، در نظام حقوقی آمریکا، قانون اجازه مدیریت بنگاه اقتصادی را به بدهکار متصرف داده است؛ چرا که بدهکار متصرف در خصوص تجارت اصلی شرکت اطلاعات دقیقی دارد (گراهام کاندو^۲، ۲۰۰۷: ۲۷)، درحالی‌که بدهکار متصرف در قانون بازسازی ژاپن در نظر گرفته نشده است. در این نظام حقوقی در راستای اعمال نظارت موثر، مدیران بنگاه اقتصادی مکلف به تقدیم «گزارش کاری یا عملیاتی» هستند که باید به صورت ماهیانه تقدیم دادگاه شود. با شروع آیین بازسازی در نظام حقوقی آمریکا، وضعیت حقوقی خاصی تحت عنوان «توقف یا تعلیق غیرارادی دعاوی و اقدامات اجرایی» نسبت به بدهکار اعمال می‌شود؛ به طوری که بدهکار در یک نوع مصونیت اجرایی یا منع تعقیبات شخصی^۳ نسبت به خود قرار می‌گیرد و تمامی اقدامات

1. Horikoshi
2. Graham-Canedo

۳. منظور از منع تعقیبات شخصی این می‌باشد که طلبکاران نمی‌توانند مستقلاً علیه بدهکار اقامه دعوی نمایند.

طلبکاران برای وصول مطالبات متوقف می‌شود (اولوک^۱، ۲۰۱۸: ۱۰۲). از جمله اقدامات منع شده علیه بدهکاری که تقاضای اجرای آیین بازسازی را به دادگاه تقدیم کرده، عبارتند از (سگال^۲، ۲۰۰۶: ۹۲۸): ۱. اقامه هر نوع دعوی حقوقی یا تداوم آن علیه بدهکار؛ ۲. تلاش برای اجرای مفاد احکام قضایی صادر شده موجود علیه بدهکار یا دارایی وی؛ ۳. هر نوع اقدام برای تصرف و کنترل بر اموال بدهکار؛ ۴. هرگونه اقدام برای ایجاد حق حبس یا حق تقدم علیه دارایی‌های بدهکار؛ ۵. هر اقدامی برای وصول مطالبات ناشی از قبل از تقاضای ورشکستگی؛ ۶. تهاثر هرگونه بدهی حال شده بدهکار قبل از ورشکستگی در مقابل مطالبات خود بدهکار.

مطابق با مطالعه تطبیقی دادرسی نهاد بازسازی در امریکا و ژاپن، به نظر می‌رسد در ایران انتخاب امین توسط دادگاه بر واگذاری شرکت به بدهکار متصرف تقدم دارد. علت این امر را می‌توان به بخشی از فرهنگ جامعه ایران مبتنی بر عدم اطمینان به بدهکار در آستانه ورشکستگی دانست که ممکن است ادامه فرآیند بازسازی و کار بنگاه اقتصادی را با اختلالات واقعی مواجه کند. البته، دادگاه می‌تواند شخص بدهکار را به عنوان امین انتخاب نماید، اما به نظر می‌رسد انتخاب آن در جلسه مشورتی با حضور تمامی ذینفعان، کمک بسیاری در فرایند بازسازی شرکت خواهد کرد. همچنین، با توجه به قوانین کشورهای مرفقی بویژه آمریکا، به نظر می‌رسد قانونگذار ما با تدوین مقررات مربوط به بازسازی و واگذاری بنگاه اقتصادی به خود بنگاه همراه با انتصاب امین که نظارت بر فعالیت بنگاه داشته باشند، گام استواری در تحقق اهداف بازسازی خواهد برداشت و یکی از لوازم ادامه فعالیت بنگاه، توقف کلیه دعاوی مالی علیه بنگاه می‌باشد.

۵. ذینفعان نهاد بازسازی

با صدور حکم نهاد بازسازی توسط دادگاه صالح، بایستی ذینفعان در دادرسی بازسازی شناسایی شوند. در نظام حقوقی ژاپن، نه تنها طلبکاران عادی، بلکه طلبکاران با وثیقه و سهامداران شرکت نیز می‌توانند به عنوان اشخاص ذینفع در دادرسی بازسازی شرکت کنند. هر شخصی که در بازسازی دارای حق وثیقه هست نیز ممکن است با حق خود در دادرسی بازسازی شرکت نماید. البته، طلبکار با وثیقه نمی‌تواند همانند رسیدگی ورشکستگی دعوی خود را به طور جداگانه از سایرین (به منظور فروش یا مزایده مورد وثیقه) مطرح نماید. همچنین، ممکن است سهامداران در دادرسی بازسازی شرکت نمایند، اما در مواردی که دلیلی برای ورشکستگی شرکت وجود داشته باشد، سهامداران حق رای ندارند (شی و میاکی^۳، ۱۹۹۵: ۲۵۳).

1. Uluc
2. Segal
3. Shea & Miyake

لذا، با عنایت به بررسی قوانین بازسازی در کشورهای امریکا و ژاپن، می‌توان طلبکاران، خواه با وثیقه یا بدون وثیقه و سهامداران را به عنوان الگویی برای تعیین ذینفعان نهاد بازسازی در حقوق ایران در نظر گرفت.

۶. تشکیل پرونده بررسی و تایید حقوق

یکی دیگر از الزامات فرایند بازسازی تشکیل پرونده، بررسی و تایید حقوق^۱ است. مقررات راجع به این موضوع در قوانین حقوقی کشورهای مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. قانون بازسازی شرکت ژاپن از ماده ۱۲۵ تا ۱۵۸ به روند تشکیل پرونده، بررسی و تایید حقوقی آن پرداخته است، در حالیکه در قانون ورشکستگی ایالات متحده صرفاً یک ماده (ماده ۱۹۶) به این موضوع اختصاص یافته است. طلبکاران عادی، با وثیقه و سهامدارانی که قصد شرکت در دادرسی بازسازی دارند، باید حق خود را در مدت تعیین شده به دادگاه ارائه نمایند. کسانی که موفق به انجام این کار نمی‌شوند، نمی‌توانند در روند بازسازی شرکت کنند و علاوه بر این، حقوق آنها در طرح بازسازی بیان نمی‌گردد و شرکت همزمان با تصویب طرح بازسازی از آنها بری‌الذمه می‌شود. یک استثناء در این مورد وجود دارد و آن زمانی است که مفاد حقوق طرح بازسازی به طور کلی مورد تایید سهامداران قرار گرفته باشد که در این صورت، مورد تایید سهامدارانی که در ارائه حقوق خود قصور نموده‌اند نیز می‌باشد (ناکانو، ۱۹۶۰: ۳۰).

لازم به ذکر است که پس از تایید حقوق ذینفعان، دادگاه به بررسی هر یک از دعاوی و حقوق باوثیقه در بازسازی می‌پردازد و در صورتی که هیچ کدام از اشخاصی که حقوق خود را ارائه نموده‌اند (امین، طلبکاران عادی، طلبکاران با وثیقه و سهامداران)، اعتراض نکنند، حقوق تحت بررسی تایید می‌شوند. در صورتی که هرگونه اعتراضی مطرح گردد، حقوق بایستی از طریق اقامه دعوی تایید گردند. هر حقی که در طرح بازسازی به عنوان طلبکار عادی یا با وثیقه تصویب شده باشد، تنها مورد تایید کسانی است که حقوقشان تایید شده است. همچنین، در خصوص حقوق سهامداران و دعاوی مالیاتی، فرآیند بررسی و تایید ضروری نیست.

۷. تدوین، پذیرش و تصویب طرح بازسازی

در نظام حقوقی ژاپن، امین علاوه بر وظایف پیشین، بایستی تدوین پیش‌نویس طرح بازسازی (در زمان تعیین شده توسط دادگاه) را انجام دهد (ایکیداً، ۱۹۹۹: ۱۷). طلبکاران عادی، طلبکاران با وثیقه و سهامدارانی که حقوقشان را ثبت و مطرح نموده‌اند نیز ممکن است پیش‌نویس طرح

۱. منظور از تشکیل پرونده، بررسی و تایید حقوق این می‌باشد که در این مرحله نسبت به تشکیل پرونده، تشخیص و تصدیق مطالبات بررسی صورت می‌گیرد.

2. Ikeda

بازسازی را تدوین و آن را به دادگاه ارائه نمایند. هنگامی که پیش‌نویس طرح بازسازی تدوین گردید، دادگاه بایستی جلسه دوم اشخاص ذینفع را برگزار نموده و با شنیدن نظرات آنها، پیش‌نویس طرح را بررسی کند. ماده ۱۵۹ قانون بازسازی شرکت ژاپن استاندارد طبقه‌بندی را مقرر نموده است، بطوریکه تصمیم‌گیری در مورد طرح بازسازی بایستی به طور جداگانه در گروه‌هایی که در آن طلبکاران عادی، با وثیقه و سهامداران که مطابق مقررات قانونی طبقه‌بندی می‌شوند، مطرح گردد. با این حال، دادگاه ممکن است طبقه‌بندی دیگری را با در نظر گرفتن ویژگی حقوق اشخاص ذینفع و روابط منافع میان آنها ارائه نماید؛ با این تفاوت که طلبکاران عادی، طلبکاران با وثیقه و سهامداران همیشه جدای از سایر گروه‌ها طبقه‌بندی می‌شوند. به منظور پذیرش پیش‌نویس بازسازی در جلسه اشخاص ذینفع، شرایط ذیل لازم است (ژو، ۲۰۰۳: ۷):

- در گروه طلبکاران عادی، رضایت آراء مطرح شده بایستی کمتر از دو سوم مجموع آراء طلبکاران عادی که توانایی اعمال رایشان را دارند، باشد.
 - در گروه طلبکاران با وثیقه، رضایت آراء مطرح شده بایستی کمتر از سه چهارم مجموع آراء طلبکاران با وثیقه که توانایی اعمال رایشان را دارند، باشد.
 - در خصوص پیش‌نویس طرح بازسازی تعیین کاهش یا معافیت حق وثیقه، تصفیه یا هر اقدام دیگری که بر این حقوق تاثیر می‌گذارد، به غیر از طولانی شدن زمان دین، رضایت تمامی بستانکاران با وثیقه که قادر به استفاده از آراء خود هستند، لازم است.
 - در گروه سهامداران، موافقت آراء اکثریت از مجموع آراء سهامدارانی که توانایی اعمال رای خود را دارند، لازم است.
 - به طور کلی، حق رای در خصوص طلبکاران عادی و طلبکاران با وثیقه مطابق با میزان دعاوی بازسازی و حقوق با وثیقه تعیین می‌شود و در خصوص سهامداران نیز حق رای با تعداد سهامی که سهامداران دارند، تعیین می‌شود؛ مگر زمانی که حکم ورشکستگی شرکت صادر شده باشد که در این مورد، سهامداران حق رای ندارند.
- هنگامی که پیش‌نویس در جلسه پذیرفته شد، دادگاه بایستی تصویب آن را تعیین کند. لذا، دادگاه مجدداً الزامات و شرایط قانونی پیش‌نویس را بررسی کرده و صرفاً در صورت رعایت الزامات، حکم به تصویب صادر می‌کند و طرح بازسازی از زمان حکم به تصویب آن دارای اثر می‌باشد.

از طرفی، در نظام حقوقی آمریکا، موافقت طلبکاران به عنوان یکی از شرایط بازسازی به شمار می‌آید. در نهاد بازسازی آمریکا، طلبکاران بنگاه اقتصادی به سه طبقه تقسیم می‌شوند: دسته نخست، طلبکاران با وثیقه هستند؛ دسته دوم، طلبکاران دارای حقوق ممتاز هستند و دسته سوم،

طلبکاران عادی محسوب می‌شوند. در نظام حقوقی آمریکا، هیات یا کمیته طلبکاران توسط امین دولتی از بین طلبکاران بدون وثیقه (معمولاً، هفت طلبکار بزرگ بدون وثیقه) شرکت تعیین می‌شود و با تایید دادگاه می‌تواند وکیل، حسابدار یا افراد حرفه‌ای دیگر را به استخدام درآورده و از خدمات ایشان استفاده کند. در نهایت، با تصدیق طرح بازسازی توسط دادگاه، طرح در قالب یک قرارداد جدید لازم‌الاجرا می‌شود و نظارت بر اجرای این قرارداد جدید بر عهده دادگاه است. این نظارت تا مدت زمانی که مفاد طرح بازسازی به طور کامل اجرا شود و حکم نهایی توسط دادگاه صادر گردد، ادامه خواهد داشت (کورچ^۱، ۲۰۱۸: ۴۲۹؛ هارنر و مارینسیک^۲، ۲۰۱۱: ۷۷۸). شایان ذکر است راهنمای آنسیترال نیز در خصوص عدم لزوم شرکت بستانکاران با وثیقه در کمیته بستانکاران نظر مشابه و همسو با نظام حقوقی آمریکا دارد.

در خصوص ضرورت تایید مراجع صلاحیتدار، راهنما آنسیترال دو دیدگاه مختلف را بیان می‌دارد: دیدگاه نخست، نظام‌های حقوقی که توافق اکثریت لازم از کمیته بستانکاران را برای تایید طرح بازسازی کافی می‌دانند، ولی دادگاه در سیستم این کشورها نقش ناظر را ایفا می‌کند؛ اما دیدگاه دوم که به عنوان دیدگاه غالب نظام‌های حقوقی می‌باشد، تصدیق طرح بازسازی توسط دادگاه را به عنوان مرجع صلاحیتدار، لازمه تحکیم و نفوذ قرارداد بازسازی می‌دانند (آنسیترال^۳، ۲۰۰۵: ۲۲۷).

لازم به ذکر است که با مطالعه و بررسی قوانین کشور آمریکا و ژاپن می‌توان بیان کرد که موافقت طلبکاران با بازسازی و تصویب دادگاه به عنوان الگویی به منظور پذیرش و تصویب طرح بازسازی در نظام حقوقی ما پیشنهاد می‌گردد.

۸. محتویات طرح بازسازی

در نظام حقوقی ژاپن، محدودیتی در محتوای طرح بازسازی وجود ندارد؛ مشروط بر اینکه منجر به بازسازی شرکت شود. لذا، به منظور بازسازی شرکت، تغییر حقوق طلبکاران یا سهامداران، انتقال یا مشارکت بنگاه و اموال شرکت، سپردن مدیریت بنگاه، تغییر اساسنامه شرکت، تغییر مدیرعامل یا بازرسان، کاهش سرمایه، صدور سهام جدید یا اوراق قرضه، ادغام، انحلال، تشکیل شرکت جدید و... جایز می‌باشد. با این وجود، طرح بازسازی بایستی شروطی مقرر نماید که به تمام یا بخشی از حقوق طلبکاران عادی، با وثیقه یا سهامداران تاثیر منفی بگذارد. به عبارت دیگر، در همه موارد فوق، حقوق ذینفعان ذیل بایستی در نظر گرفته شود و یک تقسیم‌بندی عادلانه و منصفانه میان آن‌ها در خصوص شروط طرح بایستی انجام شود (شی و میاکی، ۱۹۹۵: ۲۵۴).

1. Korch
2. Harner & Marincic
3. UNCITRAL

- ۱) حقوق باوثیقه در بازسازی
- ۲) حقوق ممتاز عمومی و سایر دعاوی ممتاز عمومی
- ۳) سایر دعاوی بازسازی به جزء حقوق مقرر شده در گذشته
- ۴) دعاوی موجب
- ۵) حقوق سهامدارانی که سهام ممتاز دارند
- ۶) حقوق سایر سهامداران.

در نظام حقوقی آمریکا نیز برخی موارد به لحاظ اهمیتشان اجباراً باید در طرح بازسازی قید شوند؛ این موارد که به مندرجات اجباری موسوم هستند، در ماده ۱۱۲۳ قانون ورشکستگی آمریکا بیان شده و عبارتند از (مکافی^۱، ۱۹۷۹: ۳۹۹): ۱. اقسام حقوق و منافع؛ ۲. مطالبات دچار خسارت شده و مطالباتی که دچار خسارت نشده‌اند؛ ۳. نحوه رفتار و طرز عمل با طلبکاران و نیز با دارندگان حقوق و منافی که حسب طرح بازسازی خسارت دیده‌اند؛ ۴. نحوه ادامه فعالیت شرکت و مدیریت آن؛ ۵. نحوه وصول مطالبات شرکت؛ ۶. دوره بازسازی؛ ۷. تعیین تکلیف در مورد کارکنان.

همچنین، فراتر از مندرجات اجباری طرح بازسازی، معمولاً مندرجات اختیاری نیز قرار دارد که نباید با مندرجات اجباری طرح بازسازی، مغایرت داشته باشند. مواردی چون قبول یا رد قراردادهای جاری یا قراردادهای منقضی نشده، فروش تمام یا قسمت عمده دارایی شرکت تجاری و حل و فصل هر نوع ادعا یا اختلاف مربوط به دارایی از جمله مندرجات اختیاری یک طرح بازسازی هستند (مالون، ۲۰۱۱: ۲۲۴).

لذا، به عنوان نتیجه‌گیری و با توجه به قوانین کشور آمریکا و ژاپن، بایستی بیان کرد محتویات طرح بازسازی در حقوق ما نباید به حقوق طلبکاران خللی وارد آورد و به گونه‌ای باشد که منتهی به بازسازی موفقیت‌آمیز گردد.

۹. خاتمه روند بازسازی

در کشور ژاپن، در صورتی که طرح بازسازی انجام شده باشد یا دادگاه پیش‌بینی نماید طرح بازسازی به طور موفقیت‌آمیزی اجرا می‌گردد، دادگاه حکم به خاتمه دادرسی می‌دهد. از طرفی، در موارد زیر نیز دادگاه بایستی دادرسی بازسازی را خاتمه دهد (باتفورد^۲، ۲۰۰۶: ۵۴):

- پیش‌نویس طرح بازسازی در مدت زمان تعیین شده توسط دادگاه پیشنهاد نشود.
- پیش‌نویس پذیرفته یا تصویب نشود.

1. McAfee
2. Bufford

- مشخص شود که شرکت قادر به قانع نمودن تمام طلبکارانی است که حقوقشان را ارائه نموده‌اند.
- مشخص شود که امیدی به اجرای طرح وجود ندارد.
- در صورتی که پیش‌نویس یک طرح مورد قبول واقع شود، اما بدلیل عدم تحقق الزامات قانونی آن مورد تصویب قرار نگیرد.

در نظام حقوقی آمریکا، بعد از اینکه دارایی بنگاه به‌طور کامل هدایت و اداره شد (یعنی تمامی پرداخت‌های مقرر در طرح بازسازی تادیه گردید)، بدهکار متصرف باید با اعلام پایان یافتن مراتب اجرای طرح بازسازی، ختم پرونده را از دادگاه درخواست کند. بدهکار متصرف در این تقاضا باید خلاصه‌ای از اقدامات انجام شده حسب طرح بازسازی و اینکه آیا مطالبات تشخیص و تصدیق شده به‌طور کامل پرداخته شده و چه نوع مطالباتی تصدیق نشده و چه نوع مطالباتی با مبلغ کمتر پذیرفته شده و میزان مطالبات پرداختی به طلبکاران را به دادگاه اعلام نماید. در این صورت، همان دادگاه تصدیق‌کننده بازسازی به موجب حکمی که به آن «حکم نهایی»^۱ اطلاق می‌شود، پرونده موضوع بازسازی را خاتمه می‌دهد (کلچ^۲، ۱۹۹۱: ۱۳۲۶).

در نظام حقوقی آمریکا، در صورت عدم اجرای تعهدات مندرج در طرح بازسازی، امکان تقاضای فسخ طرح بازسازی از دادگاه وجود دارد. به نظر می‌رسد ملاک فسخ، ترتب ورود ضرر یا عدم ورود آن نسبت به طلبکاران است. از این رو، صرفاً آن دسته از تعهداتی که به ضرر طلبکاران خواهند بود، از دلایل و موجبات فسخ بازسازی تلقی می‌شوند؛ چه این تعهدات از جمله تعهدات مالی باشند یا غیرمالی (ماده ۱۱۲۳-۲ قانون آمریکا). چنانچه پس از تصدیق طرح بازسازی کشف شود که همه مقررات مربوط به ورشکستگی رعایت نشده‌اند، عدم رعایت آن‌ها می‌تواند از موجبات ابطال طرح بازسازی تلقی شود. همچنین، چنانچه آشکار شود مراتب تصدیق طرح بازسازی از دادگاه به طریق تقلب آمیز حاصل شده است، حسب تقاضای اشخاص ذینفع، ظرف ۱۸۰ روز از تاریخ تصدیق از سوی دادگاه، قابل ابطال خواهد بود (ترست^۳، ۱۹۷۸: ۱۳۴۵). به همین جهت، راهنما آنسیترال قابلیت پذیرش اعتراض نسبت به طرح را در دادگاه‌ها بعد از کشف تقلب پیشنهاد می‌کند؛ زیرا کتمان در وضعیت واقعی دارایی یا علل بحران مالی شرکت می‌تواند شروع رسیدگی به انحلال را به تاخیر انداخته و منجر به کاهش بیشتر ارزش دارایی‌های بدهکار قبل از شروع فرایند بازسازی گردد (آنسیترال^۴، ۲۰۰۵: ۲۳۰).

1. Final decree
2. Kelch
3. Trost
4. UNCITRAL

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش، به مطالعه تطبیقی بازسازی بنگاه‌های اقتصادی در نظام حقوقی ژاپن و آمریکا و راهنمای حقوق ورشکستگی آنستیرال به منظور ارایه الگوی مناسب برای حقوق ایران پرداخته شد. در نظام حقوقی ژاپن، نهاد «بازسازی» به صورت قانون مستقل تحت عنوان قانون بازسازی شرکت (مصوب سال ۱۹۵۲) شامل ۲۹۵ ماده قانونی مطرح شده است که مشابه فصل یازدهم قانون ایالات متحده آمریکا بوده، ولیکن دارای تفصیل بیشتری می‌باشد. به طور کلی، در این مطالعه تطبیقی، فرآیندهای بازسازی شامل صلاحیت دادگاه، قابلیت بازسازی، ارائه دادخواست، نحوه دادرسی، تدوین و تصویب طرح، محتویات طرح و خاتمه روند بازسازی شناخته شد که به تفصیل در این مقاله مورد توجه قرار گرفت. با مطالعه تطبیقی فرآیند قانون بازسازی ژاپن و آمریکا، نتایج به شرح زیر قابل بیان است:

- در نظام حقوقی ژاپن بازسازی صرفاً محدود به شرکت‌های سهامی است و این مهم می‌تواند یکی از نواقص قانون بازسازی شرکت ژاپن باشد؛ زیرا سایر شرکت‌های غیرسهامی را از مزایای استفاده از نهاد بازسازی محروم می‌سازد. از طرفی، در قانون آمریکا، هر شرکت تجاری امکان بازسازی را دارد. با مرور قوانین ژاپن و آمریکا، به نظر می‌رسد که قابلیت بازسازی بایستی با دقت فراوانی بررسی گردد، بطوریکه شرایط اقتصادی بنگاه به گونه‌ای باشد که هزینه بازسازی فراتر از ارزش ذاتی شرکت نباشد.

- در قانون بازسازی آمریکا و به ویژه ژاپن، دادگاه بازسازی دارای اختیارات گسترده‌ای بوده که می‌تواند منجر به تاخیر در رسیدگی شود. از طرفی، لازم است قاضی دادگاه دانش حقوقی خود را با دانش گسترده‌تر اقتصاد، مدیریت بنگاه و حسابداری ترکیب نماید. بنابراین، بایستی در قانون بازسازی ایران، سازوکاری فراهم شود تا بررسی دادخواست بازسازی توسط شورای مشورتی تجاری تخصصی انجام شده و فرایند بازسازی تسریع گردد.

- در بازسازی شرکت‌های ژاپنی، انتصاب امین ضروری است؛ در حالی که در قانون ورشکستگی آمریکا، قاضی می‌تواند بدهکار متصرف را به عنوان مدیریت بنگاه تعیین نماید. اگرچه در نظام حقوقی ژاپن، انتخاب امین به عنوان شخصی عادل و بی‌طرف در فرایند بازسازی موثر است، اما محروم کردن بدهکار متصرف (با توجه به اشراف آن بر شرایط کنونی شرکت) می‌تواند فرایند بازسازی را، چه از نظر زمانی و چه از نظر اجرایی، دچار اختلال جدی کرده و لذا، یک نقص قانونی محسوب می‌شود.

- در نظام حقوقی آمریکا، تا یک مهلت زمانی مشخص، تقدیم دادخواست بازسازی صرفاً در اختیار شخص بدهکار می‌باشد که تعیین این مهلت زمانی چون موجب تضییع حقوق طلبکاران می‌شود، یکی از نواقص جدی قانون ورشکستگی ایالات متحده محسوب می‌گردد.

- در نهاد بازسازی ژاپن، برای امین شرایط و وظایف متعددی در نظر گرفته شده است و اداره شرکت را منحصرأ به امین واگذار نموده است که محول کردن مجموعه زیادی از وظایف و انتظارات بر عهده یک شخص، شرایط دشواری را برای وی و بنگاه ایجاد می کند؛ بطوریکه تصمیم گیری های او را همراه با تردید و وقفه های زمانی خواهد کرد.
- در قانون بازسازی شرکت ژاپن، رضایت افراد در مورد پیش نویس طرح بازسازی، با داشتن حق رای حداقل از سه چهارم کل آرای بستانکاران باوثیقه (که قادر به اعمال رای خود هستند) کافی است؛ درحالیکه در رابطه با پیش نویس طرح بازسازی به منظور تعیین کاهش معافیت از حقوق تامین، تصفیه یا هر اقدام دیگری (که حقوق اشخاص مذکور را تحت تاثیر قرار دهد)، مستلزم رضایت تمام بستانکاران باوثیقه می باشد. لذا، این مورد یکی از مهمترین نقص های قانون بازسازی شرکت ژاپن محسوب می گردد و بایستی پیش نویس بازسازی با موافقت تمامی بستانکاران باوثیقه انجام پذیرد که کسب رضایت تمامی بستانکاران باوثیقه امری بعید و دشوار می باشد.
- در نظام حقوقی ژاپن، به فرایند تشکیل پرونده و تایید حقوق با تفصیل بیشتری پرداخته شده و بیان می دارد که طلبکاران عادی، باوثیقه و سهامدارانی که قصد شرکت در دادرسی بازسازی دارند، باید حق خود را در مدت تعیین شده به دادگاه ارائه نمایند؛ وگرنه در دادرسی بازسازی شرکت داده نمی شوند. درحالیکه به نظر می رسد بایستی حق ذینفعانی که به هر دلیلی در درخواست اولیه تشکیل پرونده شرکت ننموده اند، با تدوین سازوکار مناسبی لحاظ شود.
- فرایند تدوین، پذیرش و تصویب طرح بازسازی در قانون ژاپن به تفصیل ارایه شده است که می تواند با اصلاحاتی، الگوی مناسبی برای تدوین قانون بازسازی ایران شود. البته، در این نظام حقوقی، امین به عنوان رکن اصلی فرایند بازسازی تعریف شده است؛ بطوریکه تدوین پیش نویس طرح بازسازی نیز از وظایف او محسوب می شود که منجر به تعدد وظایف وی و وقفه در دادرسی بازسازی می گردد.
- در قانون بازسازی ژاپن، محدودیتی در محتوای طرح بازسازی وجود ندارد؛ مشروط بر اینکه تمام یا بخشی از حقوق ذینفعان را تضييع ننموده و منجر به بازسازی شرکت شود. درحالیکه در نظام حقوقی امریکا، مواردی از محتوا نظیر اقسام حقوق، نحوه ادامه فعالیت و تعیین تکلیف کارکنان به عنوان مندرجات اجباری مرسوم است. لذا، به نظر می رسد در روند تدوین بازسازی ایران نیز الزام به نگارش مندرجات اجباری مفید و حایز اهمیت است.
- در خاتمه فرایند بازسازی، مطابق با نظام حقوقی ژاپن و امریکا، به نظر می رسد که در صورت وجود شرایط لازم قانونی و تحقق خاتمه بازسازی، صدور حکم دادگاه در این باره ضروری تلقی و به عنوان یکی از ارکان خاتمه بازسازی محسوب می گردد.

منابع

- انوری پور محسن. (۱۳۹۵). ورشکستگی در حقوق ایران. [رساله دکتری دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران].
- شمس، عبدالله. (۱۳۸۷). آیین دادرسی مدنی دوره ی پیشرفته. انتشارات دراک.
- قنواتی، جلیل؛ کهنمویی، اسماعیل. (۱۳۸۹). بررسی نهاد بازسازی در قانون ایالات متحده و مقایسه آن با قرارداد ارفاقی. فصلنامه پژوهش‌های حقوق تطبیقی، ۱۴(۴)، ۱۱۵-۱۴۲.
- <https://clr.modares.ac.ir/article-20-8491-fa.html>
- معین، محمد. (۱۳۸۶). فرهنگ معین (یک جلدی فارسی). انتشارات زرین. چاپ سوم. تهران.
- Brouwer, M. (2006). Reorganization in US and European bankruptcy law. *European Journal of Law and Economics*, 22, 5-20.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10657-006-8978-2>
- Bufford, S. L., & Yanagida, K. (2006). Japan's revised laws on business reorganization: An analysis. *Cornell Int'l LJ*, 39, 1.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/cintl39&div=7&id=&page=>
- Fribourg, A. H. (1949). Summary Jurisdiction of the Chapter X Court in Corporate Reorganization. *Fordham L. Rev.*, 18, 99.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/flr18&div=11&id=&page>
- Graham-Canedo, J. (2007). Comparative analysis of bankruptcy legal provisions from Mexico and the United States: which legal system is more attractive. *DePaul Bus. & Comm. LJ*, 6, 19.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/depbcl6&div=7&id=&page=>
- Harner, M. M., & Marincic, J. (2011). Committee Capture-An Empirical Analysis of the Role of Creditors' Committees in Business Reorganizations. *Vand. L. Rev.*, 64, 747.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/vanlr64&div=22&id=&page>
- Horikoshi, H. (2004). Japan's New Corporate Reorganization Law. *Int'l Law.*, 38, 855.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/intlyr38&div=56&id=&page>
- Ikeda, T. (1999). Bankruptcy Law in Japan and Its Recent Development. *Osaka University Law Review*, 46, 9-34.
<https://ir.library.osaka-u.ac.jp/repo/ouka/all/3656/oulr046-009.pdf>
- Kelch, T. G. (1991). The Phantom Fiduciary: The Debtor in Possession in Chapter 11. *Wayne L. Rev.*, 38, 1323.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/waynlr38&div=53&id=&page=>
- Korch, S. (2018). Corporate Governance and the Role of Examiners, 34 *Emory Bankr. Dev. J.*, 411.
<https://scholarlycommons.law.emory.edu/ebdj/vol34/iss2/6/>
- Lopucki, L., & Triantis, G. (1994). A System Approach to Comparing US and Canadian Reorganization of Financially Distressed Companies. *Harv. Int'l LJ*, 35, 267.
<https://www.jstor.org/stable/2989874>
- Mallon, C., Waisman, S. Y., & Waisman, S. (2011). *The Law and Practice of Restructuring in the UK and US*. Oxford University Press.
<https://academic.oup.com/book/41073>
- McAfee, R. J. (1979). Business Rehabilitations-Chapter 11. *U. Cin. L. Rev.*, 48, 392.
<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/ucinlr48&div=33&id=&page=>
- Maphiri, M. (2018). The Suitability of South America's Business Rescue Procedure in the Reorganization of Small-to-Medium-Sized Enterprises: Lessons

from Chapter 11 of the United States Bankruptcy Code. *Mich. Bus. & Entrepreneurial L. Rev.*, 8, 101.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/mijoeqv8&div=7&id=&page>

-Nakano, T. (1960). Japanese Corporate Reorganization. *Osaka University Law Review*, 8, 18-40.

<https://ir.library.osaka-u.ac.jp/repo/ouka/all/6168/oulr008-018.pdf>

-Piper, D. (2019). *Corporate Reorganisations in USA*, Lexology Getting the Deal Through

<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=54d1ee55-ec07-4d3c-9150-db8cf67cc0c9>

-Rosen, K. A., & Rodriguez, A. R. (1982). Section 1121 and Non-Debtor Plans of Reorganization. *Am. Bankr. LJ*, 56, 349.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/ambank56&div=29&id=&page=>

-Segal, N. (2006). The effect of reorganization proceedings on security interests: the position under English and US Law. *Brook. J. Int'l L.*, 32, 927.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/bjil32&div=32&id=&page=>

-Shea, P., & Miyake, K. (1995). Insolvency-related reorganization procedures in Japan: the four cornerstones. *UCLA Pac. Basin LJ*, 14, 243.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/bjil32&div=32&id=&page=>

-Taniguchi, Y. (1987). International Bankruptcy and Japanese Law. *Stan. J. Int'l L.*, 23, 449.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/stanit23&div=25&id=&page=>

-Trost, J. R. (1978). Business Reorganizations Under Chapter 11 of the New Bankruptcy Code. *Bus. Law.*, 34, 1309

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/busl34&div=80&id=&page=>

-Uluc, I., Sutton, K. R., & Yavasi, M. (2018). Bankruptcy in Turkey: A Comparative Study of Turkey's Adjudgment of Bankruptcy and the United States' Chapter 11 Reorganization. *U. Bologna L. Rev.*, 3, 64.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/depbcl6&div=7&id=&page=>

-Xu, P. (2003, January). Bankruptcy resolution in Japan: corporate reorganization vs. civil rehabilitation. In *RIETI conference on Corporate Governance from an International Perspective: Diversity or Convergence, Tokyo* (pp. 8-9).

https://www.rieti.go.jp/en/events/03010801/pdf/Xu_p.pdf

-Uncitral (2005). *Legislative Guide on Insolvency Law*, United Nation, New York.

https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency_law.